

Proletariusze
wszystkich krajów
łączcie się!

ŁÓDZIANIN

Niech żyje rząd
robotniczy
i włościański!

TYGODNIOWY ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ.

Nr. 22 (502).

REDAKCJA OTWARTA od 6—8 wiecz.
Administracja otwarta w dni powszednie od 6 pp. do 8 wiecz.
W niedzielę i święta adm. nieczynna.

Łódź, Sobota, dnia 30 maja 1925 r.

Redaktor przyjmuje w poniedziałki i środy od 6—7 w.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY:
W Łodzi bez odn. miesięcznie 85 groszy.
Z odnośnieniem do domu 100 groszy.
Na prowincji z przes. poczt. 120 groszy.
Zagranicą — miesięcznie 1.75 groszy.

Rok XX.

Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 83. Telef. 99. Skrzynka poczt. 300. Konto czek. PKO Nr. 60,398.

Cena 25 groszy.

Bacność tow. członkowie Zarządów Związków Zawodowych i delegaci fabryczni!

Dnia 6-go czerwca r. b. o godzinie 6-ej po poł. w lokalu O. K. R. P. P. S., Piotrkowska 83, odbędzie się **Konferencja Prasowa**, na którą obowiązani są przybyć wszyscy towarzysze członkowie zarządów związków zawodowych i delegaci fabryczni.
Sekretariat O. K. R. P. P. S.

A. ZDANOWSKI.

Przed III Kongresem Związków Zaw.

Dnia 11 czerwca b. roku rozpocznie w Warszawie obrady III Kongres delegatów Związków Zawodowych.

Dwa poprzednie kongresy związków, z których pierwszy odbył się w lipcu roku 1920, a drugi w maju 1922 roku były granicznymi momentami dwóch pierwszych etapów rozwoju klasowego ruchu zawodowego.

Pierwszy kongres stał się chwilą organizacyjnego połączenia trzech do tej pory niezależnie istniejących i działających na terytorjum b. zaborów Kongresówki, Małopolski oraz ziem zaboru Pruskiego organizacji. Co ważniejsze był on Kongresem Konstytucyjnym klasowego ruchu zawodowego, który ustalił platformę ideową we wniosku: „cele i taktyka związków zawodowych” oraz nakreślił na mocy bogatego doświadczenia ruchu zawodowego innych krajów, zasady budownictwa związków w rezolucji „formy organizacyjne”, a jednocześnie w szeregu innych wniosków ustalił stosunek organizacji zawodowych do wszystkich bieżących spraw i zagadnień.

Drugi kongres odbył się z chwilą przeprowadzenia i zrealizowania przez KC nakreślonych przez I kongres zadań organizacyjnych i stwierdził on połączenie wszystkich organizacji równoległych. Zarazem był on uroczystym potwierdzeniem słuszności wytycznych ideowych, taktycznych i organizacyjnych, nakreślonych przez I kongres wytycznych, które w ogniu codziennego doświadczenia wykazały swoją żywotność.

Warunki polityczne i gospodarcze w jakich odbywały się pierwsze dwa kongresy różniły się między sobą bardzo znacznie. Pierwszy kongres odbył się w czasie wojny polsko-rosyjskiej, w warunkach gospodarczych kraju zrujnowanego przez wojnę i okupację i odbudowywanego gospodarkę kapitalistyczną za pieniądze Państwa, czerpiące środki opodatkowania klasy robotniczej oraz

włościjaństwa. Przemysł pracował w tym czasie najwydatniej na t. zw. potrzeby wojenne. Polska stosowała w tym zakresie reglamentację spożycia oraz podział przez organy państwa artykułów pierwszej potrzeby.

Drugi kongres krakowski odbywał się w warunkach poważnie zmienionych, przede wszystkim w sensie gospodarczym. Były to czasy pomiędzy Sejmem Ustawodawczym i w przededniu wyborów do sejmiku zwykłego. Rządy najczęściej pozaparlamentarne zmieniały się z szybkością obrazów w kalejdoskopie. Drożyzna rosła w kraju z szybkością zawrotną, po zrezygnowaniu przez państwo z wszelkiego wpływu na rozdział artykułów pierwszej potrzeby i reglamentacji spożycia. Przemysł rósł i rozwijał się z szybkością niesłychaną w cieplarnianej atmosferze kredytów markowych, hojnie rozdawanych przez zmieniające się kolejno rządy klaso posiadających. Tymczasem spadał w swej wartości z wciąż rosnącym rozpędem.

Oba poprzednie kongresy mogły stwierdzić ogromny postęp w dziedzinie zdobyczy ustawodawczych klasy robotniczej. Przy tego rodzaju sytuacji gospodarczej w której koszty robocizny w ogólnych kosztach produkcji stanowiły bardzo nieznaczny odsetek, fabrykanci z łatwością godzili się na wprowadzenie coraz to nowych ustaw społecznych.

III kongres związków, w przededniu którego stoimy, odbędzie się w całkowicie innych warunkach gospodarczych, politycznych i społecznych. Gdy pierwszy i drugi kongres odbywały się w okresie polityki inflacyjnej państwa przy bardzo szybko rozwijającym się i odbudowywanym z ruin powojennych przemyśle, — kongres trzeci obradować będzie w stosunkach państwa z walutą ustaloną, w warunkach olbrzymiego kryzysu przemysłowego i bezrobocia. Pod względem społecznym okres ostatni od drugiego kon-

gresu obfitował we wciąż powtarzające się z uporem zamachy kapitalistów na wszystkie gospodarcze i ustawodawcze zdobycze klasy robotniczej. Przedsiębiorcom udało się nawet częściowo naruszyć 8-godzinny dzień pracy w hutach metalowych Górnego Śląska oraz katastrofalnie obniżyć zarobki w największych gałęziach przemysłu.

Pod względem politycznym przeżywamy dziś okres nazwać można rządami liberalnej lewicy burżuazyjnej.

W zależności od ogólnej sytuacji gospodarczej, społecznej i politycznej, każdy z poprzednich kongresów musiał decydować i rozstrząsać najważniejsze zagadnienia, dotyczące klasy robotniczej w tym lub innym okresie. III kongres będzie musiał tak samo jak poprzednie rozważyć sprawy najbardziej obchodzące w tej chwili proletariatu polski.

Będzie on musiał zatem stanowczo pomyśleć o drogach do polepszenia bytu klasy robotniczej. Będzie musiał zaznaczyć wyraźnie, że w dziedzinie ustawodawstwa społecznego klasa robotnicza nie ustąpi ani na krok dalej i że dotychczasowe klęski, które robotnicy polscy ponieśli w ostatnim okresie, rozwoju naszych organizacji, są spowodowane rozbięciem klasy robotniczej na trzy odłamy ruchu zawodowego i zdradą organizacji należących do Zjednoczenia Zawodowego Polskiego.

Kongres będzie musiał stwierdzić, że pod względem administracyjnym i w kierunku centralizacji związku w wymienionym okresie zrobiły jeszcze jeden znaczny krok naprzód. Jednocześnie skonstatować będzie musiał kongres, że liczebność organizacji zawodowych poważnie spadła przede wszystkim z racji olbrzymiego bezrobocia, które dotknęło największe gałęzie przemysłu jak górnictwo, przemysł włókienniczy i przemysł metalowy.

Jednym z najważniejszych zadań

kongresu będzie ustalenie wytycznych polityki gospodarczej proletariatu w ogóle, w szczególności zaś naszych organizacji zawodowych, które zmierzają, jak to mówi uchwała pierwszego kongresu do „zupełnego wyzwolenia klasy robotniczej z więzów kapitalistycznego wyzysku” przez „przygotowanie klasy robotniczej do... objęcia przez nią kierownictwa gospodarką w nowym ustroju”.

Po wojnie w wielu Państwach Europy organizacje zawodowe powołane zostały do szeregu organów gospodarczych Państwa, przez konstytucje państw demokratycznych. W Polsce na mocy Konstytucji związki nasze będą powołane do udziału w Izbie Gospodarczej, już zaś dzisiaj biorą udział w wielu organach gospodarczych. Nakreślenie zasad postępowania naszych przedstawicieli w tych instytucjach gospodarczych i sejmie należy do jednego z najważniejszych zadań kongresu.

Nie mniej ważnym zadaniem III kongresu będzie nakreślenie wyraźnych zasad taktyki naszych organizacji pod względem akcji zarobkowych. Kongres będzie musiał przedyskutować i wypowiedzieć się w sprawie tworzenia funduszy walki przy związkach, i nadania w ten sposób naszym organizacjom w zmienionych stosunkach gospodarczych charakteru organizacji bojowych, zdolnych do konsekwentnej walki o polepszenie bytu klasy robotniczej.

Dotychczasowe nasze doświadczenie i ciężka próba ostatniego półrocza kryzysu i bezrobocia, którą to próbę związki nasze zdołały wytrzymać, mogą budzić w nas przekonanie, że zgromadzeni na kongresie delegaci zdołają wykreślić najbardziej odpowiednie w interesie proletariatu, linje postępowania naszych organizacji zawodowych na najbliższy dwuletni okres.

Wnioski na III Kongres Związków Zawodowych.

WNIOSKI DO P. 3 PORZĄDKU OBRAD:
ORGANIZACJA i TAKTYKA.

Kom. Centr. Zw. Zaw. Refer. Szczerkowski.

III Kongres Związków Zawodowych w Polsce stwierdza, że dokonywająca się ustawicznie centralizacja i kartelizacja przemysłu zmusza robotników do tworzenia jednolitych, obejmujących całą gałąź przemysłu w państwie Centralnych Związków Zawodowych — jako jedynie zdolnych do skutecznego przeciwstawienia się wyzyskowi kapitalistów.

Kongres stwierdza, że do chwili obecnej — takim scentralizowanie Związków, pomimo wstrząsów obu poprzednich Kongresów dotąd nie zostało przeprowadzone w całości, co w znacznej mierze przyczynia się do osłabienia prowadzonej walki klasy robotniczej. Wobec tego Kongres wzywa wszystkie organizacje lokalne i ogół robotników do przystąpienia do Centralnych Związków Zawodowych.

Uważając za jeden z najważniejszych warunków siły Związków Zawodowych,

wewnętrzna spójność, zwartosc i karność organizacyjną — Kongres jaknajostrej potępia wszelką robotę zdążającą do osłabienia tych zasad.

Kapitalizm w swoim rozwoju zatacza coraz szersze kręgi i wciąż do pracy fabrycznej — jako najgorzej płatną a przez to konkurencyjną siłę roboczą, — kobiety i robotników młodocianych, stojących dotychczas w ogromnej swej większości poza organizacjami zawodowymi — i umożliwiającą przez to, przez swą bierność i bezsilność, zwiększenie wyzysku nietylko wobec siebie, lecz również wobec dorosłych wykwalifikowanych robotników. W tych warunkach w interesie całej klasy robotniczej i w interesie organizacji zawodowych leży zorganizowanie kobiet i robotników młodocianych w Związkach Centralnych i pozyskanie ich do wspólnej walki o polepszenie bytu i wyzwolenie klasy robotniczej.

Związki Centralne, by móc należycie spełnić swe zadania muszą wychować i wyszkolić swych członków. W akcji tej

winny w pierwszym rzędzie współdziałać lokalne Rady Związków Zawodowych i Komisje Okręgowe.

Wobec faktu, że zmiana stosunków gospodarczych dokonana w związku ze stabilizacją waluty, nakłada na Związki Centralne coraz to szersze i odpowiedzialniejsze zadania do spełnienia — Kongres stwierdza, że wykonanie tych zadań może być przeprowadzone jedynie przez jaknajściślejszą koordynację działalności wszystkich Związków. W tym celu Kongres poleca wszystkim zjednoczonym Związkom, by przed rozpoczęciem każdej szerszej akcji i podjęciem strajku porozumiewały się poprzednio z Komisją Centralną.

Wyrażając przekonanie, że trwałe polepszenie warunków pracy, może być osiągnięte przez stałą, ciągłą pracę organizacyjną i uświadamiającą — Kongres w dalszym ciągu uważa strajk za najskuteczniejszą formę walki robotniczej. Równocześnie jednak Kongres stwierdza, że skuteczność walki strajkowej zależy

jest bezpośrednio od rozporządzalnych funduszy strajkowych w rękach poszczególnych Związków i dlatego wzywa je wszystkie do podniesienia swych wkładów członkowskich, celem zdobycia odpowiednich funduszy strajkowych.

Wreszcie Kongres wyraża przekonanie, że obecna walka klasy robotniczej musi być oparta o szeroką podstawę polityczną i dlatego zaleca jaknajściślejsze współdziałanie z bratnimi partiami socjalistycznymi przy zachowaniu jednak zupełnej samodzielności i niezależności organizacji zawodowych.

Związku Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej w Polsce.

III Kongres Związków Zawodowych w Polsce uchwała połączyć Związek Zawodowy Pracowników Tramwajowych w Polsce ze Związkiem Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej w Polsce z dniem 1-go lipca r. b. Wykonanie tej uchwały Kongres powierza Komisji Centralnej w porozumieniu z Zarządami łączących się Związków.

Okręgowy Związek Kas Chorych w Łodzi.

BILANS

na dzień 31 grudnia 1924 roku.

Stan czynny.

Stan bierny.

Rachunek dochodów i wydatków.

Kasa	1.407,01	Wierzyciele (pożyczki)	22.413,22
Banki r-k bieżący	12.436,00	Fundusz zapasowy	12.903,37
Zaległe wpływy z tytułu składki związkowej	13.499,15		
Dłużnicy	6.373,43		
Portfel wekslowy	1.292,60		
„Dom Zdrowia w Zako- panem	305,00		
Sumy przechodnie	3,40		
	Zł. 35.316,59		Zł. 35.316,59

Składki wymierzone od dn. I.X. 24 r. do dn. 31.XII.1924 r.	22.392,20	Odpisy amortyzacyjne całkowitą wartość in- wentarza spisano na amortyzację	3.846,29
Procenty i prowizje	27,95	Wydatki administr. (pers. i rzeczowe)	5.670,49
		Fundusz zapasowy	12.903,37
	Zł. 22.420,15		Zł. 22.420,15

Prezes Zarządu: (-) J. Danielewicz.

P. o. Dyrektora Biura: (-) K. Kuczewski.

Komisja Rewizyjna:

(-) R. Izdebski.

(-) M. Hudec.

(-) Sz. Milman.

Okręgowy Związek Kas Chorych w Łodzi

rozpisuje niniejszem

KONKURS

na stanowisko DYREKTORA Biura Związku.

Od kandydatów, ubiegających się o powyższą posadę, wymagana jest kilkoletnia praktyka na stanowisku kierowniczym w instytucjach społecznych.

Warunki płacy ustalone będą w drodze specjalnej umowy.

Oferty należy kierować do dnia 12 czerwca r. b. na ręce przewodniczącego Zarządu Okręgowego Związku Kas Chorych, ul. Pomorska Nr. 18.

Przewodniczący Zarządu:

(-) Józef DANIELEWICZ.

Żeńskie 8-klasowe gimnazjum humanistyczne

J. Majchrzakówny i A. Koziółkiewicz-Skrzypkowskiej

..... dawniej St. Rajskiej .....

w Łodzi, ul. Sienkiewicza Nr. 37

przyjmuje kandydatki do wszystkich klas.

Córki nauczycieli i urzędników państwowych korzystają ze specjalnych ulgowych opłat szkolnych.

Zapisy przyjmuje kancelarja gimnazjum od 11-go maja 1925 r. w godz. 9 — 1 po południu.

Potrzebni chłopcy

do roznoszenia „Łodzianina“,

Zgłoszenia przyjmuje Administracja „Łodzianina“, Piotrkowska 83 od godz. 5 do 8 wiecz.

Baczność wycieczkowicze !!!

Najlepsze miejsce spotkania dla udających się kolejką ŁÓDŹ-ZGIERZ-OZORKÓW i ŁÓDŹ-ALEKSANDRÓW

W CUKIERNI

JANA HUTNIKA

ZGIERSKA 24, wprost kościoła N. M. P.

..... Wielki wybór .....

CZEKOLADY, CUKRÓW
i CIAST.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wedny Rynek 44.

Od dnia 26 maja do dnia 1 czerwca r. b.

Czarny tulipan

Początek seansów: dla dzieci i młodzieży o g. 3 i 5.15 p.p. dla dorosłych o g. 8 punktualnie
Ceny miejsc: dla dzieci i młodz. I.—25, II.—20
III.—10 gr.; dla dorosłych I.—70, II.—60, III.—30 gr.

Zgierska 39.

SKŁAD WIN

St. Nowakowskiego

ul. ZGIERSKA Nr. 39.

..... POLECA: .....

WÓDKI, LIKIERY KRAJOWE i ZAGRANICZNE
w RÓŻNYCH GATUNKACH oraz SPIRYTUS

UWAGA: Stowarzyszeniom i wszelkiego ro-
dzaju instytucjom społecznym przy zakupie **RABAT!**

Zgierska 39.

Ceny ogłoszeń: Miejscowe: Drobne: za wyraz 5 groszy (najmniej 50 groszy). Dla poszukujących pracy i zagubionych dokumentach za wyraz 1 grosz. Zwyczajne: Za 1 milimet
Ceny ogłoszeń należy rozumieć
za wierz. wysokości milimetra

jednołamowy 10 groszy (str. 8 łam.), komunikaty, nekrologi i w tekście przed kroniką po 25 groszy (strona 4 łamowa). Zamiejscowe o 50 procent i zagraniczn
o 100 procent drożej.

Redaktor odpow. Al. Nowakowski.

Druk Jana Baranowskiego, Łódź, Piotrkowska 109.

Wydawca: Łódzki O.K.R.P.P.S.